

EUSKAL ATSOTITZAK

ETXEARI ETA ETXEKOEI BURUZKOAK:

- Afaldu nahi ez duenaren afaria beti prest.
- Auzoan uso, etxean otso.
- Egur zaharra, su txarra.
- Errezo luzea eta afari motza.
- Ezkondu eta damutu.
- Ezkondutako urtea eta txerria hildako urtea onenak.
- Haurrak hazi, nekeak bizi.
- Idiari adarretatik, pertsonari hitzetik.
- Lehenengo andrea da emazte, bigarrena senikide, hirugarrena gaitz eta kalte.
- Umearen zentzuna, etxean entzuna.

KLIMARI BURUZKOAK:

- Abenduko eguna, argitu orduko iluna.
- Azaroa bero, negua gero.
- Azaroa hotz, negua motz.
- Eguzkia nora, zapiak hara.
- Elur urte, gari urte.
- Elur-melur ez nauk hire beldur, badiat etxean arto eta egur.
- Ezkur urte, elur urte.
- Goiz gorri, arrats euri.
- Goiz guztiak du bere arratsaldea.
- Goizean oskorri, gauean iturri.
- Urtarril hotza, neguaren bihotza.

GORPUTZ ATALEI BURUZKOAK:

- Bihotzaren giltza, mihia.
- Bururik ez eta txapela nahi.
- Bururik nekatzen ez duenak, hankak nekatu behar.
- Gezurrak buztana labur.
- Lehengo lepotik orain ere burua.
- Non gogoa han zangoa.
- Txapela buruan, ibili munduan.
- Txapelik handienak ez du buru hutsik betetzen.
- Zenbat buru, hainbat aburu.
- Zer ikusi, hura ikasi.

ANIMALIEI BURUZKOAK:

- A zer pareta, karakola eta bareta!
- Aste joan eta aste etorri.
- Hain eta hemen txakurrak oinutsik.
- Hurrengo kukuak ez du horrek entzungo.
- Kukuak oker jo.
- Aste merkea, nagusiaren nekea.
- Oila ibiltaria, azeriak jaten.
- Okila kantetan (kantatzen), euria atetan.
- Osoa aipatu eta osoa atean.
- Txakurraren gau erdiko ametsak.
- Zerri gosetia, ezkurak amets.
- Zokoak beleari, ipurbeltz.
- Aste astea belarrihandi
- Karia egin orduko, txoria hil
- Munduan nahi duenak luzaroan bizi, olioekin ohera, txoriekin jaiki
- Asteak kumea egiten duenerako ikusiko
- Kanpoan uso, etxean oso
- Honek ahateari igerian erakutsi

OFIZIOEI BURUZKOAK:

- Alferra beti lanez bete.
- Apaizak azken hitza bere.
- Azaria oiloen predikaria.
- Errementariaren etxean, zotza burduntzi.
- Eskola-mutilak sasirik sasi, asko jan, eta gutxi ikasi.
- Geroa alferraren leloa.
- Itsuen herrian begibakarra alkate.
- Marinaren emaztea, goizean senardun, arratsaldean alargun.
- Oinezkorik nahi ez, zaldizkorik etorri ez.

BESTETARIKOAK:

- Abere gaiztoa da gorrotoa.
- Ardo gozoak, lau begi eta oinik ez.
- Baleki gazteak, baleza zaharrak.
- Baleuka eta balitz, elkarren ondoan dabiliz.
- Dagoenean bon-bon, ez dagoenean egon.
- Ezinak ez du legerik.
- Gogko tokian, aldaparik ez.
- Hala ez baldin bada, halatsu.
- Haritz eroriari, orok egur.
- Hil eta gero, salda bero.
- Hori eta atariko haizea bat.

- Jakiteak ez du ogirik jaten.
- Kupel txarretik, ardo onik ez.
- Lehen hala, orain honela, gero ez jakin nola.
- Nori berea, Jaunaren legea, nori berea da gizalegea.
- Neke gaberik, ez da bizitzerik.
- Nori berea da zuzenbidea.
- Ogi gogorrari hagin zorrotza.
- Su gaberik ez da kerik.
- Ulertze onari, hitz gutxi.
- Urak bide eginen du.
- Urrutiko intxaurrak hamalau, bertara joan eta lau.
- Ustea ez da jakitea.
- Usteak erdia hutsa eta beste erdia putza.
- Zereko zera zertan dela zereko zerarekin.
- Zeurea egin artean mantso eta mantso; zeurea eginez gero zantzo eta zantzo.
- Zure izenean eta nire gizenean.